

PŘEHLED VÝZKUMŮ

49

Brno 2008

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 49

Volume 49

Číslo 1–2

Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Freisinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balász Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Vrcholně středověká lotová závaží z českých a moravských lokalit.
Gruna, Hradisko (vlevo); Písek, u Šarlatského rybníka (v popředí); Ví-
cov, Městisko (vpravo dole); Boskovice, hrad (vpravo nahoře). Srov.
studii J. Doležela v tomto svazku. Foto P. Smékal.

*Medieval cup nested weights from czech and moravian sites. Gruna,
Hradisko (left); Písek, u Šarlatského rybníka (front); Vícov, Městisko
(bottom right); Boskovice, castle (top right). Cf. the article by J. Dole-
žel in this volume. Photo by P. Smékal.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Arch, spol. s r. o.
Charbulova 3a
618 00 Brno-Černovice

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

Roč. 49, 2008, č. 1-2

91087/09

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2008

Náklad 450 kusů

Copyright ©2008 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. and the authors.

Podél jihovýchodní hrany sondy, tvořené zdívm a tria, byl zachycen další výkop, který se projevil už při začátek povrchu sondy a porušil k. 162. Jeho hrana vedla ve vzdálenosti 0,7 m od zdíva, dále výkop pokračoval jihovýchodním směrem pod základy budovy. Dosáhl hloubky 1,15 m od úrovně povrchu terénu. Jeho výplň tvořily hlinité vrstvy s různou četností organických zbytků, proložené koncentrací uhlíků a jílů. Z tohoto souvrství pochází pouze několik zlomků zásobnic a keramiky z průběhu 13. stol. a jedna dýha z dřevěné misky.

Výzkum zachytil pozůstatky aktivit ve 13. století s druhotnými (?) doklady osídlení v pravěku. Mladší stratigrafie chyběla, byla odstraněna již při stavbě budovy divadla.

Hana Dehnerová, Petr Večeřa

Resumé

Olomouc (Bez. Olomouc), Svobody Straße Nr. 33. Urzeit, Mittelalter. Stadt. Siedlungsschichten. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. OLOMOUC-HODOLANY, OKR. OLOMOUC)

„Salzerova reduta“. Novověk. Barokní pevnost Šlajсна. Galerie. Záchraný výzkum.

V roce 2007 pokračoval v souvislosti s projektem „Morava, Olomouc – I. etapa – stavba levobřežního obtokového kanálu“ a „Olomouc – Most u plynárny III. etapa“ záchraný archeologický výzkum v bezprostředním předpolí Salzerovy reduty, která bývala součástí novověkého pevnostního systému olomoucké pevnosti (Michna 1997). Lokalita se nachází jihovýchodně od historického jádra města Olomouc. Archeologický dohled uskutečnila Archäia Olomouc, o. p. s.

Obr. 78: Olomouc, Salzerova reduta. Pohled na stavební konstrukci SK 03. Abb. 78: Olomouc, Salzer Redute. Blick auf die Baukonstruktion SK 03.

Jihovýchodně a severovýchodně od Salzerovy reduty došlo při zemních pracích v trase koryta a na levé straně plánovaného obtokového kanálu k rozrušení několika stavebních konstrukcí (obr. 77). Jednalo se pravděpodobně o pozůstatky propusti z období stávající tereziánské pevnosti. Základ stavební konstrukce SK 03 (obr. 78) tvořila kulatina, na které spočivaly velké lomové kameny. Ve výšce 1,1 m od spodní části základu na něj nasedala zděná část konstrukce, zaklenutá cihlová klenba. Vnitřní část konstrukce tvořily velké lomové kameny, zalité na povrchu maltou.

V případě stavební konstrukce SK 04 a SK 05 se podařilo zachytit jenom části stavby, náležící pravděpodobně k jedné stavební konstrukci, nejspíše propusti. Charakter a provedení stavby odpovídalo stavební konstrukci SK 03.

Michal Cheben, Péter Kováčik, Martin Montk, Miroslava Plaštiaková

Literatura

Michna, P. 1997: Bastionová pevnost Olomouc. Od opevněného města k tereziánské pevnosti. Průvodce dějinami a expozicí. Vlastivědné muzeum v Olomouci, Nadace DA Olomouc.

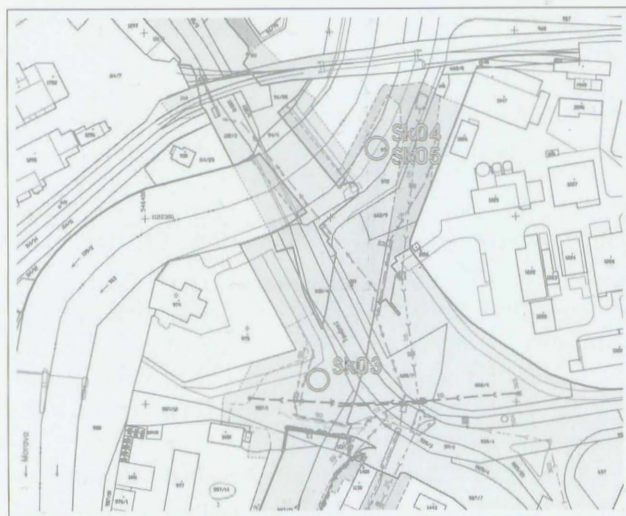
Resumé

Olomouc (Bez. Olomouc), Salzer Redute. Neuzeit. Barockfestung. Barockfestung. Stauanlage/Schleuse. Galerie. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. KLÁŠTERNÍ HRADSKO, OKR. OLOMOUC)

Sušilovo náměstí, p. č. 3/1, 38/3. Středověk. Sídlištní vrstva. Záchraný výzkum.

V červnu 2007 proběhl záchraný výzkum vyvolaný rekonstrukcí budovy hospodářského dvora Vojenské nemocnice v Olomouci. Místo nálezů je na mapě ZM ČR 1:10 000, list 24 – 22 – 15, v souřadnicích Z s. č. : J s. č. – 3:1 mm, 10:2 mm.

Obr. 77: Olomouc, Salzerova reduta. Stavební plán obtokového kanálu se zaznačenými stavebními konstrukcemi SK 03, SK 04 a SK 05. Olomouc. Abb. 77: Olomouc, Salzer Redute. Der Bauplan des Umleitungskanals mit Baukonstruktion SK 03, SK 04 und SK 05.

Ve výkopech pro inženýrské sítě byla zachycena sídlištní vrstva písčité hlíny o mocnosti 0,60 m, jejíž povrch se nachází v úrovni 214,63 m n. m. Obsahovala keramiku z konce 12. a 13. století.

Ladislav Kaiser

Resumé

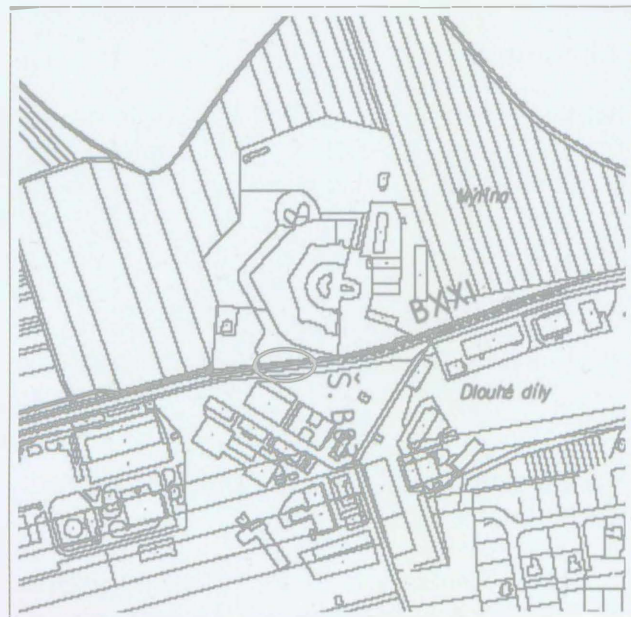
Olomouc (Bez. Olomouc), Sušilovo Platz. Parzelle Nr. 3/1, 38/3. Mittelalter. Siedlungsschicht. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. OLOMOUC-NEŘEDÍN, OKR. OLOMOUC)

Neředín. Novověk. Fort XV. Hlavní galerie. Záchranný výzkum.

V městské části Olomouc-Neředín byla na podzim roku 2007 při rekonstrukci stokové sítě odkryta část historické konstrukce – hlavní galerie a kontreskarpa fortu XV – v trase kanalizačního potrubí (obr. 79). Došlo přitom k narušení konstrukce nad klenbou chodby a následně k samotnému porušení klenby. Ta byla původně zasypana terénními vyrovnávkami v důsledku stavby silniční komunikace spojující Olomouc s příměstskou částí Topolany (dokládají to především stratigrafické jednotky na východní straně kontreskarpy) a také při stavbě sběrné dešťové kanalizace.

Stavební konstrukce hlavní galerie (obr. 80) navazovala na armo vanou cihlovou zeď, tvořící vnější stranu příkoku. Z ní vybíhaly menší galerie a následně hlavní větve, pak naslouchací chodby, vytvářející tak protiminový systém

Obr. 79: Olomouc, Neředín. Fort XV. a trasa stokové sítě s vyznačenou zkoumanou plochou. Abb. 79: Olomouc, Neředín. Fort XV. und die Linie der Sammler mit der Eintragung der Grabungsfläche.

Obr. 80: Olomouc, Neředín. Pohled do hlavní galerie. Abb. 80: Olomouc, Neředín. Blick in die Hauptgalerie.

fortu (Duffy 1998, 74). Stavební konstrukce byla vybudována z cihel spojených maltou. Kámen s maltou se nacházel pouze ve východní polovině nad úrovní klenby (jižní profil). Konstrukci klenby hlavní galerie převrstvoval písčité jíly, pravděpodobně pro jeho dobré izolační vlastnosti, zabraňující průsaku vody a tím i vlhkosti stavby. Stavbou silniční komunikace došlo ke zrušení příkoku, kontreskarpy i hlavní galerie a celý objekt (pevnostní systém) byl zasypan terénními vyrovnávkami.

Miroslava Plaštiaková

Literatura

Duffy, Ch. 1998: Kámen a oheň: bastionová pevnost, její zrod a vývoj v dějinách pevnostního válečnictví. Brno.

Kuch-Breburda, M., Kupka, V. 2003: Pevnost Olomouc, edice Pevnosti, Architectura militaris, sv. 23. Dvůr Králové nad Labem.

Resumé

Olomouc (Bez. Olomouc). Neředín. Neuzeit. Fort XV. Hauptgalerie. Rettungsausgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. POVEL, OKR. OLOMOUC)

Družební ulice, p. č. 730/1, 730/2. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: poloha lokality v ZM ČR 1 : 10000, list 24-22-19, rok vydání 1996, okolí bodu 378 mm od Z s. č. : 44 mm od J s. č.

Při výzkumu staveniště „bytového komplexu Kaplička“ (viz kapitola Doba bronzová) byly z vrstvy ornice a podorniči získány dva zlomky keramiky z 12. století. Nálezy souvisí se zaniklou osadou Český Povel, zmiňovanou k roku 1250, ležící přibližně v prostoru dnešní Schweitzerovy ulice (Šlězár 2002; 2005).

Karel Faltýnek, Jan Grégr, Pavel Šlězár